Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 6 (6.495) 1988 йил 8 январь, жума Баҳоси 3 тийин

Янгиланиш йўлидан

XIX

Жиддий сабоқ

Экономикани бошқаришни тубдан қайта қуриш соҳасидаги муҳим вазифалар бевосита хўжалик юритишни кенг миқёсда олиб боришнигина эмас, одамлар психологиясида сифат ўзгаришлари ясашни ҳам тақозо этади. Янгиланиш жараёнидаги дастлабки натижалардан «Ташметрострой» тресги метросозлари ана шундай хулоса чиқармоқдалар. Қурилиш ташкилотининг бир қанча участкалари ҳозир коллектив пудрати асосида ишни ташкил этишнинг афзалликларини тўла тушуниб турибдилар. Жумладан, ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили Андрей Зубарев бошчилик қилаётган биринчи участка қурувчилари учун жиддий синов даври бўлди. 1-қурилиш монтаж бошқармасидаги 5 ва 6-участкаларнинг бириктирилиши натижасида навқирон коллектив юзага келди.

Дастлабки пайтларданоқ участкада коллектив пудрати асосида ишни қайта қуриш тадбирлари пухта олиб борилди. Участка Совети ташкил этилиб, унинг аъзоларининг фаолияти активлаштирилди. Камчиликлар рўйи-рост очиб ташланиб, ишнинг ривожига халал бераётган муаммоларни бартараф этиш имконияти юзага келди.

Участка Советининг сўнгги йиғилиши, айниқса, қизғин ўтди. У хўжалик ҳисобини ташкил этишга тайёргарлик жараёнларини қамраб олди. Совет аъзоларининг қарорига мувофиқ Зинур Шарафулин, Григорий Ганжи, Динар Чутаев, Тагель Заляев сингари метросозларнинг ойлигига қўшимча 18 процентдан ҳақ тўлашга қарор қилинди.

Пўлат излар

Ўрта Осиё темир йўли бошқармасининг Собир Раҳимов районидаги 14-рельс пайвандлаш поездининг коллективи бу йилнинг дастлабки маҳсулотларини буюртмачиларга жўнатди.

Ўрта Осиё темир йўлларида ишлатиладиган рельсларни пайвандлаб берадиган ягона бу корхонанинг ишчилари янги йилнинг дастлабки иш кунларини новаторчасига бошладилар. Бу ерда йил давомида 275 километр узунликда рельсларни пайвандлаш учун қизғин меҳнат палласи бошланди. Тайёрланган пўлат излар Тошкент, Мари, Душанбе, Қўқон, Бухоро темир йўл бўлимларига юборилади.

Поезднинг тажрибали новатор пайвандловчиларидан И. Чепрунов, П. Коржков, Г. Цигаев, С. Газизова, Б. Абдиев ва бошқалар пўлат изларнинг бардошлилигини ошириш, бракка йўл қўймаслик учун стандарт талабларига тўла риоя қилмоқдалар.

Яна бир бино

Юнусобод массивининг 8-кварталида 124 квартирали 9 қаватли турар-жой биноси фойдаланишга тахт қилиб қўйилди.

Бино қурилишини 3-уйсозлик комбинатига қарашли 2-қурилиш бошқармасининг прораб В. Н. Дементьев бошлиқ қурувчилари олиб боришди.

Сайқал ишларини 2-пардозлаш тресги ишчилари олиб боришди. Икки, уч ва тўрт хоналардан ва ойнаванд айвонлардан иборат бўлган квартиралар хонадон соҳибларига манзур бўлади.

Бинонинг ташқи пардози эса киши эътиборини жалб этади. Унда 3-темир-бетон заводи коллективи тайёрлаган гулли панеллардан фойдаланилган.

Пардозга топширилди

Лоҳутий кўчасида 152-квартирали 9 қаватли турар жой биносида монтаж ишлари ниҳоясига етди.

Тезкорлик билан қурилган бу бинони 2-уйсозлик комбинатига қарашли 4-қурилиш бошқармаси монтажчилари олиб боришди ва пардозловчиларга топширишди.

Монтажчилар 1 миллион 300 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришди.

Касалхона кенгаймоқда

Тошкентдаги 1-юқумли касалликлар шифохонасида янги даволаш корпуси фойдаланишга топширилди. Унинг олти қаватли биносида бир, икки ва тўрт ўринли қулай палаталар, энг янги ускуналар билан жиҳозланган даволаш ва процедура кабинетлари, беморларни қабул қилиб олиш хонаси, маъмурият жойлашган.

Врачлар малакасини ошириш институти учта етакчи кафедрасининг мутахассислари машғулот ўтказишлари учун ҳам бу ерда яхши шароит яратилган. Улар учун махсус ўқув хоналари ва лекция заллари ажратилган.

(ЎзТАГ мухбири).

Кексалар иззатда

Улуғ Ватан уруши инвалидлари даволанаётган шаҳар госпиталида ҳар куни маданий тадбирлар ўтказилади. Бу шифо масканини бир неча ташкилотлар ва корхоналар оталиққа олишган. Айниқса, мотор заводининг ишчи ва хизматчилари бу ерга келиб даволанаётган кишилар билан дўстона суҳбатлашадилар.

Яқинда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон давлат академик катта театрининг артистлари даволанаётган кишилар учун концерт қўйиб беришди. Бундан ташқари Ленин ва Собир Раҳимов районлари маданият уйларининг бадиий ҳаваскорлик коллективлари ўзларининг маданий хизмати билан кексаларни хушнуд қилмоқдалар.

Даволаниш масканида уруш ветеранларига ҳар томонлама яхши ғамхўрлик қилинмоқда. Ҳар бир бўлимда эндиликда иккитадан рангли телевизор ишлаб турибди. Хоналар ва палаталар радиолаштирилган.

Бу ердаги эски жиҳозлар ўрнига янги замонавий мебеллар қўйилган. Шунингдек «Билим» жамиятининг аъзолари медицина ва бошқа мавзуларда ўтказаётган суҳбатлар ҳам тингловчиларда қизиқиш уйғотмоқда. Шаҳар кинолаштириш бошқармаси кексалик гаштини сураётган отахонлар учун янги кинофильмларни намойиш этишни йўлга қўйган.

М. САВЕЛЬЕВ.

ЗАМОНДОШИМИЗ

«Ўғлим, сира бўлмасин уруш!..»

Замондошимиз чеҳрасига бир қаранг. У чарчаганми? Йўқ! Ўз касбидан қониқиш ҳисси нурли чеҳрасидан ёғилиб турибди. Зеро, Фаина Сайфуллина ҳар куни оёқда тик туриб, кўз нурларини тўкиб, чаққон қўллари билан ҳарф теради. Бу осон эмас. Заргарликка хос иш. Шу сабабли бундай кишиларни халқимиз маърифатчи деб ардоқлайди.

— Терган ҳарфларингиз вагонлардек уланса, қаерга бораркин?

— Билмадим...

— Менимча, ойгача етиб қолса керак. Ахир қарийб 27 йилдан бери ҳарф тераркансиз...

— Бўлса бордир...

— «Дарахт бир жойда кўкаради» дейишади, расмингизни ҳурмат шоҳсупасида кўрдик, медаллар ҳам серобдир.

— Бор...

— Бола-чақачи?

— Битта ўғлим бор. Оти Марат, электрчи бўлиб ишлаяпти. Турмуш ўртоғим Марс эса пайвандчи...

— Йигирма беш йилдан бери партия аъзоси экансиз. Коммунист, партгруппорг сифатида янгиланиш даврига қандай баҳо берасиз?

— Партиямизнинг ҳозирги сиёсатини чин дилдан қўллаб-қувватлайман. Жуда тўғри ташқи ва ички сиёсат юритяпмиз. Қайта қуриш иккинчи босқичга кирди. Ҳар бир коммунистнинг виждонан ишлашини истайман. Виждонан сўзи оддий туюлиши мумкин. Чунки биз оғиз кўпиртириб, уни кўпроқ ишлатишга ўрганиб қолгандик. Аслида сўз билан иш бирлиги бу — виждондир. Шунга ўргансак дейман.

— Сизлар хўжалик ҳисобига ўтдингларми?

— Утяпмиз. Қийин бўляпти. Лекин ҳар бир янгилик осонликча бўлмайди. Аслида бу давр талаби. Унинг самараси эса катта. Ахир биз ўз-ўзимизни ҳар томонлама бошқаришимиз керак.

— Ҳаяжонга тушган дамларингиз ҳеч бўлганми?

— Яқинда шундай бўлди. М. С. Горбачев билан Р. Рейган Шартнома имзолаётганларида хурсандчиликдан вужудимга титроқ кирди... Кўзларим севинчдан ёшланди.

— Демак эзгу тилагингиз...

— Бор! Ўғлим, сира бўлмасин уруш!..

Т. ТОШЕВ,

СУРАТДА: «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмаси 4-босмахонаси ҳарф терувчиси, меҳнат ветерани Фаина Сайфуллина.

Т. Каримов фотоси.

Интилиш

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли Тошкент тажриба-механика экскватор ремонти заводи 1987 йил давлат планларини муваффақият билан якунлади. Пландаги 14 миллион 380 минг сўм ўрнига 14 миллион 783 минг сўмлик товар маҳсулот ишлаб чиқарилди.

70 та экскаватор ремонт қилинди. Дренажлар қурадиган ДПМ—3,5, коллектор ювадиган «ПК08, ДПС—3,0 маркали механизмлар, қувур ўрнатадиган машиналардан кўплаб тайёрланди.

Ишчиларнинг фаровонлигини яхшилаш мақсадида Чуқурсойда 2 та 9 қаватли уй қурилмоқда. Яқин кунлар ичида уларга ишчилар кўчиб кирадилар. Завод ҳовлисида ошхона, профилакторий қурилди. Миллий таомлар тайёрланадиган ошхона, чойхона, кутубхона бинолари қурилиши ниҳоясига етказилмоқда.

Заводда кўпгина цехлар ва бригадалар пудрат асосида ишлаб, яхши самараларни қўлга киритмоқдалар. Энг муҳими меҳнат унумдорлиги ортмоқда.

Хўжалик юритиш ҳисоб-китобни ёқтиради. Бу усул коллективни тежамкорликка даъват этди. Хўжалик ҳисобининг афзаллиги шундаки, бригада аъзоларининг меҳнатга муносабати яхшиланди, Қурувчилар тартиб-интизомга риоя қилиб ишлайдиган, ишга кечикиб келмайдиган, билим ва малакани оширишга интиладиган, механизмлардан унумли фойдаланадиган бўлиб қолдилар. Ҳар бир киши бурч ва масъулиятни англаб ишлашга кўникма ҳосил қилди, кунлик меҳнатининг пировард натижаси билан астойдил қизиқаяпти.

Завод янги йилнинг дастлабки кунларидан бошлаб коллектив пудрати асосида ишлашга ўтди. Корхонада новатор ишчилардан слесарь И. Гандуллин, қуювчи А. Умрзоқов, созловчилар В. Ивлеев, Ш. Юсупов, металл қирқувчи О. Митрафанов ўтган йилнинг социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, СССР Сув хўжалиги ва мелиорация министрлигининг Фахрий ёрлиқларини олишди.

Коллектив пудрати билан ишлаётган Владимир Черепанов бошлиқ металл конструкция цехи Петр Баталов бошчилик қилаётган асбобсозлик участкаси, Ш. Юсупов, А. Мельников бошлиқ бригадалар эса беллашувда пешқадамликни қўлдан бой бермай келаётирлар.

Т. ШОЮСУПОВА,

Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги ва мелиорация министрлиги матбуот маркази ходими.

Ютуқларни мустаҳкамлаб

«Ташсантехгазмон т а ж» трестига қарашли 2-монтаж бошқармасининг Тўлқин Ҳасанов етакчилигидаги сантехниклар бригадаси аъзолари янги йилнинг дастлабки куниданоқ унумли меҳнат қилишаяпти.

Айни кунларда аҳил коллектив пойтахтимизнинг София проспектида бунёд этилган 180 ўринли юқумли касалликлар шифохонаси биносида водопровод, канализация, иситиш тармоқларини ўрнатишаяпти.

Объектдаги ишларнинг тез ва сифатли бажарилишида бригада аъзоларидан меҳнат ветерани Абдуваҳоб Мусаев, Одил Содиқов, Рустам Ҳайдаров, Зайнитдин Набиев, Баҳтиёр Ҳасанов, Рустам Убайдуллаевларнинг ҳиссалари муносиб бўлаяпти. Улар кунлик топшириқларни зиёдаси билан адо этиб, ҳамкасблари ўртасидаги ўзаро беллашувда ғолиблик қилмоқдалар.

Шу кунларда аҳил коллектив мусобақани тобора авж олдирмоқда.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

Бугун Тошкентда ягона сиёсий кун бўлиб ўтмоқда

У район партия комитетлари белгилаган мавзулар бўйича ўтказилмоқда.

ДАВР ЎЗГАРИШЛАР БЎЛИШИНИ ТАЛАБ ЭТМОҚДА

5 январь куни Тошкентда Ўзбекистон Компартияси шаҳар ва район ташкилотлари ревизия комиссиялари раисларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Қайта қуриш, КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь ва июнь Пленумлари қарорлари асосида ревизия комиссиялари ишини такомиллаштиришга таалluқли кенг кўламдаги масалалар муҳокама қилинди.

Ревизия комиссиялари ўз фаолиятларини ниҳоятда сустлик билан қайта қураётганликлари таъкидланди. Бу комиссияларнинг аъзолари ҳали ҳам кўпинча фақат расмиятчилик юзасидан йиғилиш ва мажлисларда қатнашадилар, барча қарорларнинг қабул қилиниши учун эл қатори овоз берадилар, умумий ишга сезиларли амалий ҳисса қўшмаяптилар.

Илгаригидек, ҳозир ҳам ҳар бир партия активига индивидуал ёндашилмаяпти, одатдагидек, кўпдан-кўп топшириқлар ва вазифалар ўша-ўша одамлар зиммасига ёки «кўзга чалиниб турадиган бир группа» одамлар зиммасига юкланмоқда. Ҳамиша ва ҳамма ерда ҳам ревизия комиссиялари иши аниқ мақсадни кўзлаб, расмиятчилик ва тўрачиликка, бюрократизмга қарши курашда муросасизлик билан ажралиб тураётгани йўқ.

Ревизия фаолияти партия ички ҳаётининг ажралмас таркибий қисмидир, деб таъкидлашди семинар қатнашчилари. Жамиятни ҳар томонлама янгилаш шароитида ревизия комиссияларининг аъзолари янгича ёндашувларни қидиришлари, сусткашликка қатъият билан барҳам беришлари, чинакам принципиаллик кўрсатишлари, партия ишини қайта қуришга, бу ишнинг форма ва методларини такомиллаштиришга халал бераётган барча нарсаларга муросасиз бўлишлари лозим.

Фаоллик билан фикр алмашув чоғида кўпгина танқидий фикр-мулоҳазалар айтилди, ревизия комиссиялари ишининг самарадорлигини оширишнинг конкрет йўллари таклиф этилди.

(ЎзТАГ).

Уй-жойларни қабул қилиш назоратга олинди

Ўзбекистоннинг бир қанча областларида уй-жойлар ва маданий-маиший объектларни фойдаланиш учун қабул қилиб олишнинг белгиланган тартибига қандай риоя этилаётганлиги январь-февраль ойлари давомида танлаб текширувдан ўтказилади. Текширувни халқ контроли органлари Ўзбекистон ССР Госстройи ва Давлат статистика комитети, шунингдек қурилиш ташкилотлари халқ контроли группалари билан биргаликда ўтказади.

Гражданларнинг ана шу масалалар билан боғлиқ барча таклиф ва шикоятларини қуйидаги адресга юбориш керак: 700047, Тошкент, Куйбишев кўчаси 23, Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг қурилиш ва қурилиш индустрияси бўлими. Телефонлар: 33-55-02, 33-66-17, 32-74-95.

Шу масалалар юзасидан жойлардаги халқ контроли комитетларига ҳам мурожаат қилиш мумкин.

(ЎзТАГ).

Ишчилар учун

«Ташсельмаш» заводининг ишчи ва хизматчилари учун замонавий спорт комплекси бунёд этилди. Бу ерда волейбол, баскетбол, бокс, теннис ва классик кураш секциялари фаолият бошлади.

Корхона ишчилари биринчи кунданоқ машғулотларда актив қатнаша бошлашди. Улар ўзлари хоҳлаган спорт турлари бўйича етарли кўникма ҳосил қилиш имконига эгадирлар. Чунки машғулотларни тажрибали инструктор ва тренерлар ўтказишмоқда.

У. ЯКВАЛХЎЖАЕВ.

СЎНГГИ СОАТДА

◉ ПАРИЖ. Президент Ф. Миттераннинг таклифига биноан Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер уч кунлик расмий визит билан бу ерга келди. Бу икки томонлама алоқалар бутун тарихи мобайнида ГДР раҳбарининг Францияга биринчи визитидир.

Э. Хонеккер Ф. Миттеран билан, бош министр Ж. Ширак билан, ташқи ишлар министри Ж.-Б. Рэмон билан, сенат раиси А. Поэр билан музокаралар олиб боради, энг йирик сиёсий партияларнинг раҳбарлари билан учрашади. Музокараларда Ғарб ва Шарқ ўртасидаги ўзаро муносабатларга доир масалалар, Қуролсизланиш проблемалари, икки томонлама алоқалар кўриб чиқилади.

◉ СТОКГОЛЬМ. АҚШга қарши суд даъвоси қўзғатилади — Копенгагенда тўпланган 400 га яқин Дания ишчилари ана шундай қарор қабул қилдилар.

Улар ким! Буюк давлатга қарши даъво билан чиқишга уларни нима мажбур қилди!.. Бу ишнинг муқаддимаси бундан қарийб йигирма йил олдин содир бўлган. Воқеа абадий музлик билан қопланган Гренландияда бошланган. 1968 йил 20 январда бортида тўртта водород бомбаси бўлган Американинг В—52 стратегик бомба ташувчи самолёти Туле шаҳарчасидаги АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари базаси яқинида кўрфаз музига қулаб тушган эди.

Ўшанда Гренландияга Даниядан ва оролнинг ўзидан тахминан минг киши келтирилган, улар теварак-атрофни самолёт парчаларидан ва радиоактив хусусият касб этган қордан тозалаш билан шуғулланган эдилар. Бомбаларни қидиришда иштирок этган Америка экспертлари улардан камида биттаси зарб натижасида ёрилган, деб тахмин қилган эдилар. Дастлабки йилиёқ ана шу минг кишидан 98 нафари ўлди. Кўпчилиги касал. Мана энди тирик қолганлар ва ҳалок бўлганларнинг қариндош-уруғлари суд даъвосини қўзғатмоқдалар.

◉ Европанинг туширилувчи аппарати бўлган «Гермес» космик аппарати устида ишлар олиб борилмоқда. Ушбу ракета Европанинг янги типдаги «Ариан» ракетаси ёрдамида орбитага чиқарилиши лозим.

Кема ҳозир яратилиш босқичида. Американинг «Шаттл» кемасидан фарқли ўлароқ «Гермес» ракета двигателига эга бўлмайди, кеманинг туширилувчи аппарати Ерга бамисоли планер сифатида қайтиб тушади.

Уй-жойни яхшироқ қуришга нима етсин!

Янги йилдан бошлаб мамлакатдаги йигирма шаҳарда уй-жойлар ва бошқа социал объектларда давлат қабули жорий этилди. Айни вақтда маҳсулот сифатининг ноидоравий назорати қурилиш индустриясининг яна 78 корхонасида ўрнатилади. Қурилиш материалларининг давлат қабули ҳам анча кенгайтирилади, бундай қабул, аввало, уй-жойлар, болалар ва медицина муассасалари қурилишида ишлатилаётган бинокорлик материалларига тааллуқлидир.

Материаллар тайёрловчи ходимлар тармоққа қарашли 58 корхонада 1986 йилнинг октябрь ойиданоқ давлат қабулини жорий эта бошлаган эдилар, бу корхоналар кўпчилигининг ўшанда «капалаги учиб кетиб» ишлаб чиқариш планларини бажаролмай қолдилар. 16 корхона эса ҳанузгача ҳам қолоқликдан чиқолмай турибди. Янги йилда қолоқлар сафига яна 8 та корхона қўшилса керак. Чунки январь ойидан бошлаб давлат қабули яна 19 бирлашма ва заводда жорий этилмоқда. Утган йилнинг ноябрь-декабрь ойларида ўша 8 корхонада маҳсулот озроқ қисмининггина сифати назорат қилинса-да, улар илгариги суръат билан ишлай олмаганликлари намоён бўлди.

Қурилиш материаллари саноатига қарашли бир қанча корхоналар техникавий жиҳатдан дуруст жиҳозланмаганлиги аён бўлиб қолди.

Бу корхоналарнинг кўпчилигида ўрнатилган технологик ускуналарнинг ярмига яқини неча ўн йиллардан бери ишлатилмоқда. Қозондаги «Сантехприбор» заводи, Белгороддаги асбоцемент буюмлар комбинати, Спасскдаги цемент заводида ана шундай «ёши улғайиб қолган» ускуналарда маҳсулот тайёрланмоқда. Луцк шаҳридаги картон-руберoид заводидаги ускуналар ҳам маънавий жиҳатдан эскириб қолган.

Маҳсулот топширишнинг янгича шароитларида ишлашга тайёргарлик чоғида қурилиш комплексини метрологик таъминлаш текшириб кўрилди. Кўпчилик корхоналарда метрология иши норматив талабларга жавоб бермайди. Масалан, Новокузнецк шаҳридаги «Сантехлит» заводида зарур ўлчов воситаларининг тўртдан биригина бор, холос. Ангрендаги керамика комбинати эса зарур приборлар билан 35 процент таъминланган. Бунинг оқибатида мазкур корхоналарда ҳам, тармоққа қарашли бошқа бир қанча корхоналарда ҳам кўпгина технология операцияларининг бажарилиши приборлар ёрдамида назорат қилинмаяпти.

Қурилиш индустриясининг 78 корхонасида давлат қабули биринчи марта жорий этилмоқда. Аслини олганда, ҳозирнинг ўзидаёқ бу иш бошланди. Декабрь ойида улар тайёрланган маҳсулотнинг 70 процентини назорат учун тақдим этдилар. Афсуски, норматив талабларининг бажарилмаганлиги учун бу маҳсулотларнинг ҳаммаси ҳам истеъмолчиларга, яъни уй-жой қурувчиларга осонгина жўнатилгани йўқ. 20 та шаҳарда ноидоравий назоратнинг неча ўнлаб бўлинмалари тузилмоқда. Партия комитетлари бу корхоналарда ишлаш учун ғайрат-шижоатли ва малакали мутахассисларни юбордилар.

Назорат хизмати ходимлари бу йил умумий қиймати қарийб 3,9 миллиард сўм бўлган уй-жойни ва мактабгача тарбия болалар муассасаларини қабул қилиб олишлари керак. Бу — 13 миллион 150 минг квадрат метр уй-жой саҳни демакдир. Бу ўртача шаҳарлардан бир нечасига тенг. Давлат қабули ходимларининг иши айниқса Москвада бошидан ошиб кетиши аниқ. Зотан пойтахтда давлат қабулининг олтита бўлинмаси иш бошлаб юборди, Ленинградда эса тўртта бўлинма тузилмоқда.

Москва, Минск, Рига, Таллин ва бошқа бир қанча шаҳарларда қурилиш ташкилотлари билан ҳамжиҳатликни пишиқтириш мақсадида амалий машғулотлар ўтказилди. Бу машғулотлар яқин орада давлат қабул комиссиясига тақдим этиладиган уй-жой объектларида бўлди, шундан кейингина уларга одамлар кўчиб ўта бошлайдилар. Ҳозир эса ана шу уйларда пардозчилар меҳнат қилишмоқда. Улар бундай дейишмоқда: «назоратни қурилиш материаллари сифатини текширишдан бошлаш керак. Дурадгорлик буюмларига қараб бўлмайди. Дуруструғидан шалоғи кўп», Шунинг учун ҳам Москвадаги учта ёғочсозлик комбинатида сифат устидан ноидоравий назорат ўрнатилди.

Шундай қилиб, давлат қабули ўзи учун янги бўлган фаолият тармоғи — қурилиш комплексини ўзлаштирмоқда. Давлат мазкур комплекснинг равнақ топиши учун жуда катта молиявий ва моддий ресурслар ажратмоқда. Улардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ниҳоятда муҳимдир.

В. БЕЛЯЕВ,

ТАСС шарҳловчиси.

«Ташметрострой»: ишлар жойида!

Янги йилнинг биринчи иш куни ЎзТАГ мухбири Л. Левин ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтган бир қанча корхоналарнинг раҳбарларига қўнғироқ қилди. Уларнинг ҳаммасига: «Ишни нимадан бошладингиз, ишчиларнинг кайфияти қандай?» — деган битта саволни берди. Жавоб ҳам бир хил бўлди: «Ҳозирча бирор нарса дейиш қийин. Келинг, яхшиси, уч ойлардан сўнг гаплашайлик...».

Фақат «Ташметрострой» трести бошқарувчиси Геннадий Яковлевич Штернгина: «Соат 9 дан 30 минут ўтганда мажлисимиз бор. Сизни соат 10 дан 15 минут ўтганда кутаман», — деб хотиржам жавоб берди.

— Кайфиятингизга, бўлимлардаги муҳитга қараганда, давлат корхонаси ҳақидаги янги қонунни метросозлар хотиржам қарши олганга ўхшашади?

— Хўш, сиз шовқин бўлишини кутган эдингизми? Тўғри, янгилик ҳаммага ҳам ёқавермайди. Қайта қуришнинг ҳозирги босқичини иқтисодий революцияга таққослашаётгани бежиз эмас. Бироқ муҳими —биз ҳаммамиз, проходкачилар, мастерлар, инженерлар — бу кунга қаттиқ тайёргарлик кўрдик. Тўғри, ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга кўп куч сарфланди, одамларни янгича фикрлашга ўргатишга тўғри келди. Очиғини айтсам, уларни бир қолипда ишлашдан чекинишга мажбур қилишгача бориб етдик. Ўзини-ўзи пул билан таъминлаш ва ўзини-ўзи бошқариш шароитларида ишлаш асосларини тушунтирдик. Шундай бўлса ҳам, практика кўпгина кишилар бу сўзларнинг моҳиятини тушуниб, ўзларининг ҳаётий принципларига айлантира олмаганликларини кўрсатди.

Энг муҳими шундаки, трест бўлинмалари ўтган йили жиддий синовдан ўтдилар. Коллектив пудрат асосида ишлаб, 28 миллион сўм пул ўзлаштирдик.

— Ҳар ҳолда янги йилга қуруқ қўл билан кириб келмаган бўлсангиз керак?

— Ҳар қалай, омборларимиз бўшаб қолган бўлса ҳам етарли даражада юксак меҳнат унумдорлигига эришдик. Меҳнат унумдорлиги-ю, бўшаб қолган ана шу омборлар орасида қандай алоқа бор, деб сўрарсиз? Мен бу саволга: «Тўғридан-тўғри алоқа бор», деб жавоб берган бўлур эдим. Бизнинг даромадимиз пировард натижада бажарилган ишларнинг таннархига боғлиқ. Шунинг учун ҳам нормативдан ташқари тўпланиб қолган тош, гранит, металларни кўп ишлатдик. Буни пул билан ҳисоблаcак, миллион сўмга яқинлашади. Янги қонун раҳбарнинг психологиясини ўзгартиради. Яқин икки йил бурун мен қандай бўлмасин кўпроқ фонд «ундиришга» ҳаракат қилган, омборхоналарни бутунлай эсдан чиқарган бўлур эдим. Бундай қилишга маҳсулот етказиб берувчиларнинг бурди йўқлиги, ҳар бир болт ва гайка учун ўнлаб идораларга югуришга мажбур қилувчи қўпол бюрократик система мажбур этарди. Нормадан ташқари йиғилиб қолган запаслар учун банкка тўланадиган катта-катта процентлар объектларни ишга туширишни барбод қилишдан ҳам кўпроқ қимматга тушарди.

М. С. Горбачевнинг нутқларида, партия ҳужжатларида хўжалик юритишнинг янги усулига ўтиш қийин бўлиши айтилган. Бироқ бошқача йўл йўқ. Қийинчиликларни олдиндан кўрган ҳолда биз асосий диққат-эътиборни ўз харажатимизни ўзимиз қоплашга қаратдик. Ўтган йил якунларига кўра, меҳнат унумдорлиги 20 процент кўпайиб, ўзини-ўзи қоплаш 14 процентни ташкил этди. Планлаштирилган 3,5 миллион сўм фойдани олишга ҳам эришдик. Ишчи ва хизматчиларга қўшимча равишда 5—6 ойлик маош миқдорида ҳақ тўладик.

— Геннадий Яковлевич, сиз одат тусига кириб қолган «касаллик» — хоҳ тўғри, хоҳ нотўғри йўл билан бўлса ҳам фондлар ундириш, маҳсулот етказиб берувчиларнинг бурдсизлиги ўтмишда қолди деб ҳисоблайсизми? Энди ҳамма ҳам ўз мажбуриятларини аниқ-пухта бажаришга киришадими?

— Менимча, 1988 йилда бунга эришолмасак керак, Аммо давлат корхонаси ҳақидаги қонун шартномаларни бузувчиларни асосий таянчдан — яккаю-ягона хўжайинликдан маҳрум этди. Одатда буюртмачи билан буюртмани бажарадиган корхоналар ўртасида алоқа ўрнатувчи воситачилар иттифоқимиз бўйлаб юришар, ўз ишларини ундирмагунча заводларда ўтириб олишарди. Лекин маҳсулот етказиб берувчиларга бошқа нарса муҳим эди. Чунончи, металлургларни олайлик. Уларга бизнинг объект эмас, ўз планларини бажариш муҳим. Улар сурункасига бир хил навли металларни қуйишар, демак қолган буюртмаларни кейинроқ бажарса ҳам бўлади, деб ўйлашарди. Эндичи? «Ленинградтрублит» заводи ўз вақтида тюбингларни етказиб бермаса, бизга жарима тўлайди. Айни вақтда биз бошқа шерикларни қидира бошлаймиз. Биз министрликлар орқали эмас, балки корхоналарнинг ўзлари билан тўғридан-тўғри алоқа ўрнатиш тажрибасига эгамиз. Масалан, Ғазалкентдаги ўша тош йўниш комбинатини олиб кўринг...

Маҳсулотларни ўз муддатида етказиб бериш тўғрисида гаплашиб олдик. Энди сифат ҳақида. Бирор корхонанинг маҳсулоти менга ёқмаса, уни бу ҳақда 45 кун аввал хабардор қилиб, шартномани бекор этаман. Тўғри, аввал ундан кўра яхшироқ шерикни топиб олишим керак. Улгуржи савдога ўтгач, ишлаш янада осон бўлади.

— Маҳсулот етказиб берувчилар билан муносабатингизни яхши тушуниб олдим. Метро йўлларини қураётган проходкачилар, пардозчилар бу янги қонунни қандай қабул қилдилар?

—Мен иқтисодий ўқув билан жиддий шуғулланганлигимизни айтган эдим. Трестдаги ҳар бир киши бир сўмлик меҳнати эвазига 29 тийин ҳақ олишини билади. Ишловчилар сони жуда камайтирилганида ва меҳнат унумдорлиги юксак бўлганида иш ҳақи ҳам анча кўпаяди.

Бугун «Ташметрострой» трестида 90 кишилик резерв бўлса ҳам бўш ўринлар йўқ. Етти кишидан иборат проходкачилар звеноси ўз сафларида саккизинчи киши бўлишини хоҳламайдилар. Сабаби нимада, дейсизми? Энди улар ишлаб чиқариш вазифаси билан моддий рағбатлантириш ўртасида алоқа борлигини яхши тушунишади. Бу эса жуда муҳим. Айтганча, иш ҳақи хусусида гаплашаётган эдик. Ҳозир «Ташметрострой»да ўртача ойлик иш ҳақи 328 сўмни ташкил этади. Иш ҳақи бундан буён ҳам ошиб бораверади.

Замонавий технологиясиз ўта жадаллаштиришга ҳамда юксак унумдорликка эришишни тасаввур этиш мумкин эмас. Биз замонавий технологияни ўзлаштириб олдик. Юксак унумли «Монолит» комплексида бетон оляпмиз. Тоннель қазиш ишлари ҳам комплекс механизациялашган. Ана шу механизациялар ҳозир Ўзбекистон линиясидаги янги участкада ишлатилмоқда. Яна бошқа техника янгиликлари ҳам бор.

— Бундан саккиз йил аввал тошкентликлар ўзаро учрашиб қолишса: «Агар тезроқ квартира олишни хоҳласанг — метростройга бориб ишла», — дейишарди. Ҳозир эса бундай дейишмайди. Давр ўзгарди. Сизда ҳам уй-жой олиш учун навбат кутаётганлар анча кўпайиб қолди. Бу муаммони қандай ҳал этмоқчисиз?

— Бунинг фақат битта йўли бор: уй-жойни ўз маблағларимиз ҳисобига қуришимиз лозим. 48 квартирали уй қуриш учун маблағ тўплаб қўйдик. Буюртмамизга асосан лойиҳалаш ишлари бошлаб юборилди. Иккинчи уй ҳақида ҳам ўйлаяпмиз. Квартира масаласига илмий жиҳатдан ёндашишга ҳаракат қилдик. Кадрлар қўнимсизлигининг ўрта даражасини, навбат кутаётганларнинг йиллик ўсишини, олинадиган фойдани ҳисоблаб чиқдик. Проблемани 1997 йилда ҳал этамиз, деган умидимиз бор. Бу муддатни қисқартирса ҳам бўлади. Уй-жойнинг асосий қисмини хўжалик усули билан қуриш ниятидамиз. Пионер лагерлари, дам олиш зоналарини ривожлантиришга, стадион қуришга ҳам маблағлар қолади.

— Сўнгги саволни бермоқчиман: трест билан банк ўртасидаги ўзаро муносабатларингиз ўзгардими?

—Бизга банк ҳеч қачон жиддий эътироз билдирмаган. Лекин ҳар хил майда-чуйда сабаблар асабга тегади. Чунончи, бизга ёзув машинкаси керак, дейлик. Улар магазинда тўлиб-тошиб ётибди. Лекин у ерда: «Лимитингиз борми, қайси модда бўйича бизга пул ўтказасиз», — деб бошимизни қотиришади... Бундай сабабларни кўплаб келтиришим мумкин.

Энди ишлаш осонлашиб қолди. Мана, мен ҳатто бир фотографни ишга қабул қилиш ҳақидаги буйруққа қўл қўйдим, уни сантехник ёки бўёқчи қилиб расмийлаштириш шарт эмас. Ваҳоланки, ишлайдиганлар рўйхатида фотограф лавозими йўқ эди. Лекин у бизга керак. Шунинг учун ҳам ишлайдиганлар рўйхатига фотограф лавозимини киритдик. Илгарилари ревизорлар биринчи текширишдаёқ буни «суиистеъмол» деб атардилар. Ахир, бизнинг трестимизда ажойиб ишчилар бор-ку, уларнинг портрети Ҳурмат тахтасида бўлиши лозим. Дам олиш хоналарини айтмайсизми... уларнинг ҳамасини дид-фаросат билан безатиш керак...

...Бошқарувчи хонасига секретарь кириб келди. Стол устига биринчи сменадаги иш натижалари ёзилган қоғозни қўйди. «Ташметрострой»да ҳамма ишлар жойида!

«Компрессор» заводининг маҳсулотлари мамлакатимизнинг бир қанча шаҳарларида катта шуҳрат қозонган. Ундан қудратли индустриянинг ривожлантиришда жойларда кенг фойдаланилмоқда.

СУРАТДА: жўнатишга шай этиб қўйилган компрессор станциялар.

М. Нуриддинов фотоси.

Янгича шароитда

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси хўжалик ҳисоби асосида, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитларида районда биринчилар қаторида иш бошлаган эди. Хўжалик ҳисоби асосида иш юритиш бутун хўжалик юритиш тафаккурини қайта қуришни талаб этади.

Корхонанинг янгича шароитларда катта муваффақиятларга эришишига моддий ресурсларнинг бир маромда етказиб берилмаётгани узоқ вақтгача салбий таъсир кўрсатиб келди. Коллектив бунинг чорасини топди. «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасига калава етказиб берадиган Чита комбинати билан меҳнат ҳамкорлиги тўғрисида шартнома тузилди. Ҳар икки коллективнинг бир-бири билан яқин узвий алоқада бўлиши хўжалик ҳисоби шароитида маҳсулотларнинг харидоргир бўлишига, модали маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ёрдам бермоқда. Турдош корхоналар ўртасидаги мусобақа камчиликларни ўз вақтида аниқлашга ва энг муҳими, маҳсулотлар сифатини тубдан яхшилашга ижобий таъсир кўрсатмоқда.

«Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи эришаётган меҳнат ютуқларида корхона мўйқалам соҳибаларининг ҳам ҳиссаси салмоқли бўлмоқда. Улар ўзларининг дадил изланишлари билан маҳсулотларнинг янги турларини вужудга келтирмоқдалар. Уларнинг сифатини бирмунча яхшиланишини таъминлашаяпти.

СУРАТДА: нусха кўчирувчи Фотима Султонова, Хо-Холида ва Людмила Нянкина маҳсулотнинг янги намунасини кўздан кечиришмоқда.

Т. Каримов фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Куба медицинаси ривожланмоқда

ГАВАНА. 23 яшар Роса Серрано Падилья касалхонасидаги палатасида журналистларни қабул қила олди. «Ўзимни яхши ҳис қилаяпман, — деди у жилмайиб. Якшанба куни Камагуэй шаҳридаги касалхонада ана шу кубалик қизнинг буйраги муваффақиятли операция қилинди. Бу Кубада буйракни кўчириб ўтказиш бўйича қилинган мингинчи операциядир.

Бемор сурункали буйрак касаллиги билан оғрир эди. Бир қанча вақтдан сўнг бу касаллик орган тўқималарининг мутлақо ишламай қолишига олиб келиши мумкин эди. Росани операция қилган врачлар айтганларидек, унинг соғлиғи энди хатардан ҳоли бўлди.

Куба медиклари буйракни кўчириб ўтказиш билан 70-йиллардаёқ шуғуллана бошлаган эдилар. Ана шу мураккаб операция ва операциядан кейинги даволаш методикасини муфассал ишлаб чиқиш жарроҳ аралашувидан кейинги асоратни анча камайтиришга кўмаклашди. Буйракни кўчириб ўтказиш операцияси нафақат пайтахтда, балки Кубанинг кўпгина вилоятларидаги медицина марказларида ҳам амалга оширилаётганлиги, айниқса, диққатга сазовордир. Камагуэй шаҳридаги касалхонанинг ўзидагина ҳозиргача буйракни кўчириб ўтказиш бўйича 96 та операция қилинган.

Ички органларни кўчириб ўтказиш операциялари — Куба медицина фанида жадал ва муваффақиятли ривожланаётган йўналишлардан биридир. Донор юраги кўчириб ўтказилган кубаликлардан 10 киши бир йилдан ортиқ вақтдан буён яшамоқда. Улардан бири шу йилнинг март ойида «иккинчи туғилган кунининг» икки йиллигини нишонлайди.

Ватандошларга ёрдам

КОБУЛ. Афғонистон шарқидаги Хост округини Пактия вилояти маркази Гардез билан боғловчи йўл автотранспорт қатнови учун очилгандан кейин Хостни озиқ-овқат билан таъминлаш аҳволи бир мунча яхшиланди. Хостдан олинган хабарларга қараганда, 6,6 минг тонна озиқ-овқат маҳсулотлари ва кундалик зарур моллар ортилган бешта автоколонна шаҳарга келди. Бир ой ичида шаҳарга ҳаммаси бўлиб 24 минг тоннага яқин юк келтирилади.

Афғонистонга қайтиб келаётган қочоқларга ёрдам берилаётгани тўғрисида ҳар куни хабарлар келмоқда. Ҳукумат ажратаётган пул ва СССРдан беғараз ёрдам сифатида келаётган товарлардан ташқари, оддий афғонлар ҳам ватандошларига ёрдам бермоқдалар. Масалан, яқинда Афғонистон Республикаси миллий Фронти Марказий кенгаши ватандошларга моддий ёрдам қилиш учун министрлар Советига икки миллион афғони топширди. Бу пул аҳолидан тўпланган.

Кечаги кун янгиликларидан мисол қилиб Саманган вилоятида 60 кишидан иборат қуролли группа халқ ҳокимияти томонига ўтгани ҳамда президентнинг авф этиш ҳақидаги фармонига биноан Пактияда 32 маҳбус қамоқдан озод қилингани тўғрисидаги хабарларни келтириш мумкин. Парвон вилоятида хавфсизлик кучлари каллакесарлар аҳоли яшайдиган пунктларни ўққа тутиш учун тахт қилиб қўйган «ер-ер» типидаги 10 та ракетани ўз вақтида топиб, террорчилар жиноятининг олдини олдилар.

Объективда—Индонезия

Семаранг—Индонезиянинг Марказий Ява ороли пойтахтидир. Ушбу шаҳар кенг майдонлари ва равон кўчалари билан машҳур. Индонезияликлар учун Семаранг биринчи навбатда мустамлака зулмига қарши, миллий мустақиллик учун кураш рамзи ҳисобланади. Индонезиянинг саноат маркази бўлган бу шаҳарда ёғочга ишлов бериш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва экспорт қилиш, тўқимачилик ва кемасозлик соҳалари кенг ривожланган.

СУРАТДА: автомобиль транспорти ривожланган бўлишига қарамай хўкиз асосий юк ташиш воситаси бўлиб қолмоқда.

Жиноятчилик кўпаймоқда

◉ САН-ФРАНЦИСКО. «Бу ерда: кўчалар ва болалар майдончаларида, черковлар ва турар жойларда ҳақиқий уруш кетяпти», — Лос-Анжелес шаҳрида жиноятчиликнинг ўсишини округ прокурорининг ўринбосари Майкл Жинилин шундай деб шарҳлади. Унинг сўзларига қараганда, катталиги жиҳатидан АҚШда иккинчи ўринда турувчи бу шаҳарда 20-йиллар Чикагосидаги гангстерлар олишуви ҳам ип эшолмайдиган кескин вазият вужудга келган.

Куппа-кундуз куни марказий кўчада юк машинасининг ҳайдовчиси 26 ёшли Марк Сэнфорд ўлдирилган. У қаршидаги уйда турувчи 24 ёшли ўсмир томонидан нишонга олинган эди. Бу ўсмир янги снайперлик милтиғини синашга қарор қилган экан. 42 ёшли Дэлорис Аллен исмли аёл черковда ўлдириб кетилган. Дайди ўқ черковнинг рангдор ойнасини ўпириб ўтиб, унинг чеккасига теккан. 9 ёшли Андреа Браун исмли қизча қум ўйнаб ўтирганида автомат отишуви бошланган, бир-бирига душман бўлган икки тўда отишуви натижасида қизчанинг ҳаёти сўнган. 53 ёшли уй бекаси Полин Мур ошхонада ўқ билан илматешик қилиб юборилган. Аёлга қўшни уйда яшайдиган мафиячи билан ҳисоб-китоб қилмоқчи бўлган гангстерлар бунда «адашиб» қолишибди.

«Биз совуққонлик билан амалга оширилаётган қотилликларнинг гувоҳи бўляпмиз, унда ҳеч қандай гуноҳсиз одамлар қурбон бўлишяпти», деб уқтиради Калифорния университетининг профессори Нэнси Аллен МРБ маълумотларига қараганда. АҚШнинг катта шаҳарларида кейинги етти йил ичида жиноятчилик кескин кўпайганлиги қайд этилган. Қотиллик ва ўғирлик қилиш 9 процент, зўрлаш 5 процент, қуролли ҳужум қилиш 15 процент кўпайган. «Ҳамма ерда зўравонлик ҳукмрон, — деб хулоса қилади «Сан-Франциско Кроникл» газетаси. — Афтидан, шаҳарда хавфсиз жой қолмаган кўринади.».

◉ НЬЮ-ЙОРК, 1987 йилда Нью-Йоркда жиноятчилар қўлидан тахминан 1700 киши ҳалок бўлган, деб хабар берди АҚШдаги энг йирик шаҳарнинг полиция бошқармаси. «Нью-Йорк дейли ньюс» газетасида ёзишларича, «Қотиллар қурбонларнинг фарқига бориб ўтирмаганлар: ўндан ортиқ бола, бир неча дин арбоби ҳалок бўлган». Энг кўп қотиллик наркотик моддаларни яширин савдо қилиш билан боғлиқдир. Қотилликнинг 1986 йилга нисбатан деярли 5 процент ўсиши, — деб уқтиради полиция бошқармаси вакили Рэймонд Келли, — наркотик моддаларни, энг аввало кокаиннинг кучли тури — «Крэк»нинг тарқалиши билан боғлиқдир.

1987 йилнинг сўнгги қурбони Жой Дики бўлди. Уни ўз уйи яқинида отиб кетишди. Мурданинг чўнтагида «Крэк»нинг олти донаси бор эди. Янги йил бошланганидан сўнг бир соат ўтар-ўтмасданоқ Нью-Йорк полицияси 1988 йилдаги биринчи қотилликни рўйхатга олди. Номаълум бир эркакни рўпарасидан келиб отиб кетишган эди. Унинг чўнтагидан ҳам «Крэк» тўлдирилган трубкани топиб олишди. «Ўтган йилнинг зўравонлиги бу йилга ҳам кириб келди», — деб таъкидлайди «Ньюсдей» газетаси. 1988 йилнинг биринчи куни Нью-Йоркда яшовчи 13 киши учун ҳаётнинг охирги куни бўлди.

Жазо чоралари

● ВЕНА. Бу ерда маст ҳолда автомобиль бошқараётган ҳайдовчиларга қарши кенг кўламдаги кураш кампанияси бошланганлиги эълон қилинди. Австрия федерал канцлери маҳкамасининг транспорт муаммолари ҳал этилиши учун жавоб берадиган министри Франц Лешнак «Нойе кронен-цайтунг» газетаси мухбири билан суҳбатда полиция 1988 йилда мазкур масалага илгаригига қараганда кўпроқ эътибор бериб, қоида бузувчиларга нисбатан қаттиқроқ жазо чораларини, жумладан бир неча ойга машина ҳайдаш ҳуқуқидан маҳрум этиш ва анчагина пул жаримаси солиш чораларини кўради, деди.

Министрнинг гапларига қараганда, ўтган йили Австрияда турли автомобиль фалокати ва авариялар оқибатида 1350 киши ҳалок бўлган ва 40 мингга яқин киши жароҳатланган.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

● **НЬЮ-ЙОРК. Эронда мажбурий ҳарбий хизмат муддати икки йилдан 28 ойга узайтирилган.** Ассошиэйтед Пресс агентлигининг Теҳрон радиоси хабарларига суяниб ёзишича, бу қарор мамлакат мудофаа олий кенгаши томонидан қабул қилинган. Кенгаш вакилининг қайд этишича, Эронда мажбурий ҳарбий хизматнинг узайтирилган 28 ойлик муддати Эрон-Ироқ уруши тамом бўлгунига қадар давом этади.

● **ЛУСАКА. Жануби-Ғарбий Африка халқ ташкилоти (СВАПО) намибияликлар Преториянинг босқинчи режимига қарши курашда сиёсий сафарбарликни кучайтиришга қарор берганликларини изҳор қилди.** Қурол кучи эмас, балки халқнинг ўзи мамлакат тарихини шакллантирувчи ҳал қилувчи омилдир, дейилади бу ерда сешанба куни эълон қилинган СВАПО Марказий Комитети мурожаатномасида.

1988 йилни бирдамлик ва халқ ҳаракатлари йили, деб эълон қилган СВАПО Марказий Комитети Намибия халқ-озодлик армиясининг бу йилги мақсади барча фронтларда қуролли кураш миқёсларини кенгайтиришдан иборат эканлигини таъкидлади. Биз, деб уқтирилади мурожаатномада, душман қаерда бўлишидан қатъи назар, унга ва унинг объектларига зарба бераверамиз. Биз душманга қарши унинг ўз воситаларини ишлатиб курашамиз. Бошқача йўл йўқ, деб таъкидланади ҳужжатда.

● **ВАШИНГТОН. АҚШ вице-президенти Жорж Буш сешанба куни миллий матбуот клубида сўзга чиқиб, ўз нутқининг анча қисмини Америка — Совет муносабатларига бағишлади.** Декабрь ойида ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш ҳақида имзоланган шартнома, деди у, «Совет Иттифоқи билан муносабатларда олға қўйилган катта қадам» бўлди. Вице-президент шартнома АҚШ сенати томонидан маъқулланади, деб ишонч билдирди. «Ядро аслаҳахоналарининг кичик бир қисмини йўқотаётганимизгина эмас, — деб уқтирди у, — айни вақтда биз ўтмишдаги андозаларни ўзгартираётганимиз, кўплаб қурол-яроғ тўплаш ўрнига кўпроқ барқарорлик ва хавфсизлик сари бораётганимиз муҳимдир». Бироқ вице-президентнинг бошқа муҳим халқаро проблемалар хусусидаги кейинги сўзлари «ўтмиш андозаларини» йўқотишга интилаётганликдан ҳеч далолат бермади. Чунончи, у бундан буён ҳам Никарагуа ва Афғонистондаги аксилинқилобчи кучларга Американинг ҳар томонлама ёрдами зарурлиги ҳақида гапирди, СМТ программасини қўллаб-қувватлашини тасдиқлади, Совет Иттифоқи билан «зўравонлик позицияси»дан туриб музокаралар олиб бориш зарур деб ҳисоблаётганига ишора қилди.

КАЛЕЙДОСКОП

ПЕНСИОНЕРЛАР МАМЛАКАТИ

2000 йилга бориб Греция қариялар шаҳри, бўлиб қолади, деб ёзмоқда маҳаллий матбуот. Ҳақиқатан ҳам, ҳисоб-китобларга қараганда, мамлакат аҳолисининг ярмидан кўпи бу вақтда 60 ёшдан ошган бўлади. Бунга — мамлакатда сўнгги йилларда туғилишнинг, никоҳларнинг камайиши сабаб бўлмоқда.

1978 йилдан то 1980 йилгача бўлган никоҳларнинг жами 72 мингни ташкил этади. 1984 йилда эса Грецияда 56 минг никоҳ тўйлари бўлиб ўтган.

«САВОДЛИЛАР», СИЗЛАР УЧУН

Маълумки, АҚШда жаҳон классик адабиётларини маълум даражада кичик ҳажмда бериш қўлланилмоқда. Унда фақат асарнинг асосий сюжети сақланиб қолинади. Калифорниядаги «ВЛЕ» нашриёти барча рекордларни янгилади. Бу нашриёт бозорга «революцион» янгиликни олиб чиқди. Янги асар «Жаҳон адабиёти романлари 60 секундда» деб номланади. Бу — кассеталар, уларда Диккенс, Бальзак, Купер ва бошқа кўпгина классикларнинг романлари жуда қисқа, бир минутлик телеграф ҳолида ёзилган. Бундай кассеталарни олган киши бир неча соатдан сўнг адабиётнинг «пири» бўлади.

Олий мактаб: ислоҳот қирралари

Олий ўқув юрти хўжалик ҳисобига ўтмоқда

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллар институтининг олимлари ишлаб чиққан қувурларнинг занглашга чидамли янги қопламаси одатдагидан тўрт баравар арзонга тушади. Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмасининг капролактам ишлаб чиқариш чиқиндиларидан тайёрланган бу қоплама чет мамлакатлардан келтириладиган камёб гидроизоляциянинг ўрнига ишлатилади. Жиззах ва Қашқадарё областларида ирригация тармоқларини ётқизишда бу янгиликни қўллаш туфайли «Узсантехгазмонтаж» тресги бир йилда салкам ярим миллион сўм маблағ тежади.

Ана шу самарали қопламага эҳтиёж жуда катта. Кўпгина корхоналар ва ташкилотлардан, жумладан, бошқа республикалардан ана шу қопламага буюртмалар тушмоқда. Лекин...

— Биз лабораториямизнинг бутун тадқиқот фаолиятини, шу жумладан, ечимларни жорий этишни ўз харажатларини ўзи қоплаш ва ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтказишга қарор берганимизда масаланинг ана шу «лекин»и тўғрисида жиддий бош қотирдик, — дейди институт умумий химия кафедрасининг мудири, профессор Ш. Абдуллаев ЎзТАГ мухбирларига. — Ҳозирги вақтда илм-фанда, жумладан, олий ўқув юрти фанида ошкора нонормал вазият вужудга келди. Масалан, фақат бизнинг кафедрамиз олимларининг тадқиқот мевалари — бинокорлик материалларининг хоссаларини яхшилайдиган турли полимер қўшимчалар, пластификаторлар, химиявий ишлаб чиқаришдаги қимматли компонентларнинг ўрнида ишлатилувчи моддалар ва ҳоказолар халқ хўжалигининг турли тармоқларида қўлланилмоқда. Улардан олинаётган иқтисодий самара юз минглаб сўмни ташкил этмоқда. Аммо бундан бизга деярли ҳеч қандай наф йўқ: илм-фан билан ишлаб чиқариш ўртасидаги муносабатларнинг таркиб топган системасида хўжалик шартномалари асосида буюртмачилардан олинадиган пул мавзуни ишлаб чиқиш харажатларини қоплашга зўрға етади.

Шу тариқа анъанавий хўжалик шартномаси доиралари тадқиқотларнинг моддий-техника базасини замонавий талаблар асосида ривожлантириш имконини бермаяпти. Айни вақтда улар ечимларни жорий этиш қўламларини, одатда бир корхона билан чекламоқда. Бундай аҳволдан қандай қилиб чиқиб олса бўлади?

Олимлар проблемани ҳал этишнинг ўзига хос йўлини топдилар. Институтнинг умумий химия кафедраси «Узсантехгазмонтаж» трестига занглашга қарши қопламалар ишлаб чиқарадиган цех ташкил этиш тўғрисида битим тузишни таклиф этди ва ўзи буюртмачи бўлди.

Қурувчилар бунга деярли рози бўлдилар. Тўғри, улар шартнома тузишдан аввал бу йил янгиликни кенг кўламда — республиканинг кўпгина областларида синаб кўришни мўлжалламоқдалар. Ҳозирча Тошкент лак-бўёқ заводи бунинг учун зарур миқдорда гидроизолятор тайёрлаб беради.

Сўнгра, дастлабки аҳдлашувга мувофиқ, трест ўз территориясидан участка ажратиб беради ҳамда бу ишни маблағ билан таъминлашни ва қурилиш-монтаж ишларини бажаришни ўз зиммасига олади. «Узсантехгазмонтаж» трести билан бир қаторда бўлажак цех маҳсулотини биринчи навбатда республика Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг қолган корхоналари олади. Цехда асосан институт ўқитувчилари ва студентлари ишлайдилар. Бу эса улар учун аъло даражадаги амалий мактаб бўлиб қолади. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, дастлабки 3—4 ой ичида олинган фойда трестнинг барча харажатларини қоплайди. Шундан кейин янги корхона бутунлай кафедра ихтиёрига ўтади.

— Институтга бундай цех нима учун зарур бўлиб қолди? — деган савол туғилади, — дейди Шавкат Абдуллаевич. — Биз тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни сотиш билан бу маҳсулотга бўлган жуда катта эҳтиёжни қондиришга ёрдам берибгина қолмай, шу билан бирга доимий даромад манбаига эга бўламиз. Бу манба эса дастлабки даврда ўзимизни-ўзимиз пул билан таъминлашнинг негизи бўлиб қолади. Натижада биз турли идоралардан илтимос қилиб юрмай, зарур ускуна ва аппаратларни ўзимиз харид қилишимиз, илмий тадқиқотларнинг энг муҳим, устун йўналишлари бўйича муваққат илмий коллективлар ташкил этишимиз мумкин бўлади.

Мен «дастлабки даврда» деб бекор айтмадим, дейди олим. Чунки келгусида биз илмий ечимларни — кафедрада яратилган янги материаллар ва уларни ишлаб чиқиш технологияларини «товар маҳсулот»га айлантиришни мўлжаллаяпмиз. Биз тўла хўжалик ҳисобига ўтишнинг асосий йўли айни мана шундай бўлиши керак, деб ҳисоблаймиз. Бу йўлда ҳозирнинг ўзидаёқ дастлабки тадбирлар амалга оширилди — Тошкентдаги занглашга қарши қопламаларни саноат асосида ишлаб чиқаришни ўзлаштирмоқчи бўлган бир қанча корхоналар билан музокаралар олиб борилмоқда. Улар технологиядан фойдаланганлик учун тўланадиган ҳақ сифатида олий ўқув юртига ўзлари оладиган фойданинг бир қисмини ўтказадилар.

Масалага бундай ёндашув ҳар иккала томон учун нафлидир: олимлар энг самарали янгиликларни яратиш ва таклиф этишдан, корхона ходимлари эса улардан оқилона фойдаланишдан манфаатдордирлар, чунки бунинг учун улар ҳақни ўз ҳисобидан тўлайдилар. Янги хўжалик механизми доирасида ҳамкорликнинг самарадорлиги айни шундай мустаҳкам алоқалар билан белгиланади.

Статистика далолат беради

Хавфли иллат

СССР Давлат статистика комитети 62 минг совет оиласи билан ўтказилган савол-жавоб натижаларига асосланиб қуйидаги хулосаларни чиқаради: мамлакатимизда 70 миллионга яқин кашанда бор экан. Шаҳарларда ана шу иллатга эркакларнинг 67 проценти, хотин-қизларнинг 5 проценти мубтало экан. 14—17 ёшдаги ўсмирларнинг 6 проценти кашанда эканлиги айниқса ташвиш уйғотади. Тамаки чекувчи қизлар бирмунча камроқ — улар атиги 1 процентни ташкил этишади. Аёллар билан савол-жавоблардан шу нарса маълум бўлдики, Болтиқбўйи республикаларидаги шаҳарларда ва шаҳар типидаги посёлкаларда энг кўп кашанда аёллар истиқомат қилишар экан. Савол-жавоб маълумотларига қараганда Белоруссия ва Қозоғистондаги ўсмирларнинг 10 проценти чекади. РСФСРда эса бу кўрсаткич юқорироқ— 14 процентга тенг.

Қуйидаги вазият ана шу фактларга эътиборни жалб этишни тақозо этади. Сўнгги 20 йил мобайнида ўпка ракига чалинган беморлар сони тахминан икки баравар кўпайибди. Кўп жиҳатдан бу кашандаликнинг тарқалиши билан боғлиқ. Жумладан, кашанда аҳоли ўртасида тамаки чекмайдиганларга нисбатан рак хасталигига чалиниш кўпроқ учрайди. Масалан, хотин-қизларга нисбатан эркаклар ўртасида ана шу хасталик тўққиз баравар кўп. 1986 йили хавфли шиш пайдо бўлди, деб диагноз қўйилган бемор эркакларнинг 37 проценти нафас олиш органлари, лаб ва оғиз бўшлиғи шикастланганидан азият чеккан.

Ушбу аянчли маълумотлар тамаки маҳсулотларини сотиш ҳажми ўсиб бораётганлиги билан боғлиқ. Жумладан 1986 йили давлат ва кооператив савдоси орқали 441 миллиард дона папирос ва сигарет сотилган. Бу 1985 йилга нисбатан икки процент, 1980 йилга нисбатан 4 процент ва 1970 йилга нисбатан 23 процент кўпдир. 1986 йили жами 6,8 миллиард сўмлик тамаки маҳсулотлари реализация қилинган. Энди ана шу рақамни қуйидаги рақам билан солиштириб кўринг: ўтган йили аҳолига жами 12,9 миллиард сўмлик енгил автомобиллар ва уларнинг эҳтиёт қисмлари сотилибди.

Эҳтимол бу аянчли статистика маълумотлари кимнидир кашандаликдан воз кечишга даъват этар?

«ОҚШОМ»ГА ХАТЛАР № 1 (966)

Эъзоз

Қадамлари илдам, доимо хат ёки газета-журнал кўтариб юрадиган бу аёлни ё Кочубей кўчасида ё А. Набиев маҳалласида, ё Абдураҳмонов кўчасида учратаман. Ҳар гал унинг почтальонлик сумкасида янги газеталарни, хат-хабарларни кўраман. Кимнидир суюнтиради, кимгадир кутаётган севимли журналини ўз вақтида етказади. Кексаларга нафақа маошини уйларига олиб келиб беради. Холида Алимова 21 йилдирки Собир Раҳимов районидаги 69-алоқа бўлимининг хат ташувчиси сифатида аҳолига виждонан хизмат қилиб келмоқда.

— Касбим ўзимга жуда ёқади, — дейди Холида Алимова. — Шу меҳнатим туфайли обрў топдим. Рўзғорим бут. Тўғри, ишим кўпроқ, лекин ҳаммасига улгураман. Одамларнинг бир оғиз ширин сўзи кишига ғайрат бағишларкан.

69-алоқа бўлимининг Нури Қаюмхўжаева, Фарида Мажонова, Сокина Ҳайдарова, Барно Алимова каби почтальонлари ҳам узоқ-яқин шаҳарлардан келган хат, газета-журналларни эгаларига ўз вақтида етказиб беришмоқда.

Севинчли хабар битилган мактубларни ўқиётганда ёки матбуот саҳифаларидан олам юрагини тинглаётганингизда бу камтарин хизматчиларнинг нигоҳларини гўё шу саҳифаларга сингиб кетганлигини ҳис қиласиз, хаёлан уларга шундай истак билдиргингиз келади:

— Раҳмат, сизга хушхабар элчилари! Сиз келтирган мактублар доимо тинчлик, омонликдан дарак бериб турсин, матбуот саҳифасида элу юрт фаровонлигидан битилган эзгу хабарлар кўп бўлсин!

Б. ЭРГАШЕВА,
чевар.

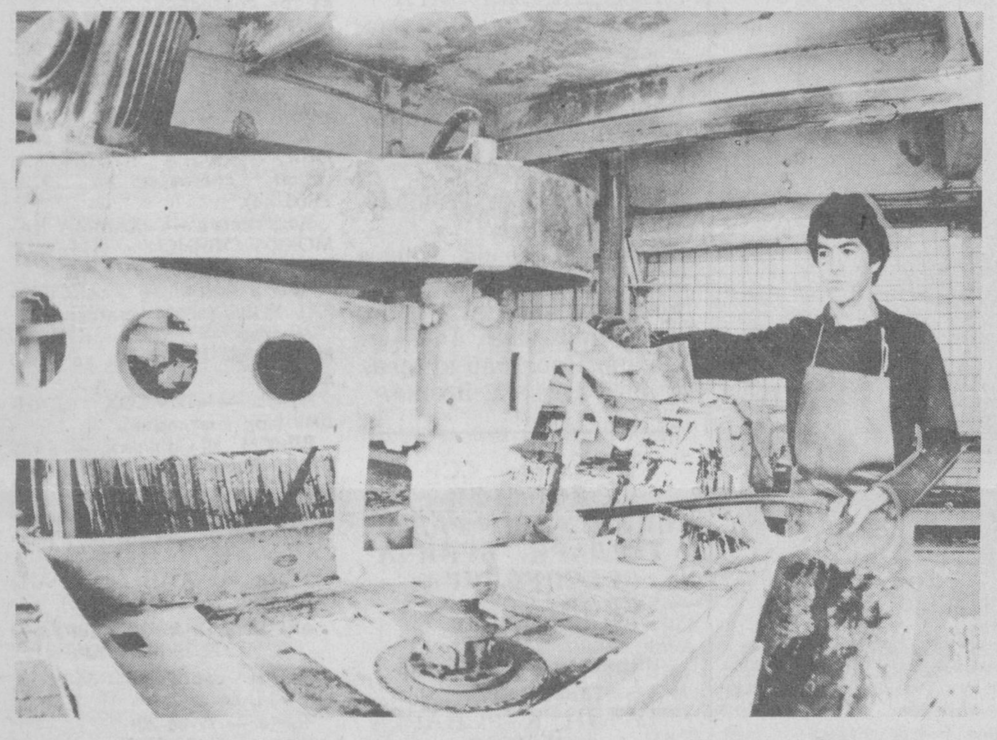

Асад Сулаймонов уч йилдирки, Тошкент мармар ишлаб чиқариш бирлашмасида самарали меҳнат қилиб келмоқда. Ёш ишчи ўз касбига бўлган меҳру муҳаббати туфайли доимо топшириқларни пухта бажараётир. Унинг аҳди ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йилида зарбдорчасига ишлашдан иборат. Дастлабки кунларданоқ А. Сулаймонов бунга эришмоқда.

СУРАТДА: Асад Сулаймонов иш устида.

Т. Каримов фотоси.

ЁТОҚХОНА ЁРДАМГА МУҲТОЖ

Мен «Главташкентстрой»га қарашли ётоқхонада истиқомат қиламан. Бу турар жой маскани Собир Раҳимов районининг Ў. Тансиқбоев массивида жойлашган. Ҳозир бу ётоқхона умуман қаровсиз аҳволда қолган. Унинг иситиш системалари яхши ишламайди. Баъзи бир хоналардаги электр ускуналари ишдан чиққан. Шунинг учунми шаҳарга оқшом чўка бошлаши биланоқ бир сесканиб тушамиз, ишдан сўнг кечқурун ётоқхонага қайтишга юрагимиз безиллайди.

Ёз бўйи эшикдан кираверишда «иситиш системалари ремонт қилинади» деган ёзув кўзга ташланиб турарди. Наҳотки бу эълон биз яшаётган 8/9-ётоқхонада хўжакўрсинга қўйилган бўлса. Арзимизни эса ётоқхона комендантига айтавериб чарчадик.

Р. МАМАТҚУЛОВ,
11-«Висотстрой» тресги 76-қурилиш бошқармаси пардозловчиси.

Сен учун йиғлайман

—Новелла—

Олис-олислардан ҳазин ўлан таралмоқда:
«Жоним чиқар қўшиқ айтсам, қайрилма ёр».

Қайрилма ёр. Оҳиста пичирлайсан. Нега тўлғаняпсан, мунисим? Алам чангаллаган бағрингда олов ёнаяптими? Йўқ, ёринг қайрилсин. Турмуш уқубатларини нозик елкасига опичлаб қолаётган нурдек тоза жуфти-ҳалолига, бемеҳрликдан зада бўлган қорақош норасидаларига сўнгги дам қарасин. Хатоларидан куйинсин, қувончлари тўкилсин. Кейин майли, ўзга зеболарга бахт улашсин, «ёр-ёр»лар навосида оталик номини унутсин.

Бу тун осмон ҳам нотинч. Нозик ҳилол бедор кеза-кеза булутлар қаърига кетмоқда. Сен тунларни жуда севардинг. Самоларга орзуларинг сочардинг, бахтдан энтикиб, юлдузлардек ёнардинг. Азизам, ойдин кечаларда гуноҳ йўқ. Бу кеч уларни лаънатларга кўмиб юбординг-ку. Ҳа, севгида алданиш оғир. Муҳаббатдаги хўрланиш туфайли аёл қалбида туғилган ўч қилич зарбидан, денгиз тўфони-ю, ўлим азобидан ҳам даҳшатлироқдир. Сенинг хокисор юрагингда инсонийлик, шарм-ибо ғазабкор ўчдан устун келди. Ўзгалардек дод солиб бўзламадинг, у номардни элларга шармисор қилмадинг. Қаҳрингни кўзларга ютдинг, чидолмай кўзлар йиғлаяпти, алам тиғини бағрингга ютдинг, бағринг тиғланиб, қонлар оқаяпти.

Қара, юрагингнинг бир парчаси безовта. Сенингдек оромсиз. Бу нигоҳларингда, лабларингда қувонч қўмсаётган қизинг —ёлғиз юпанчинг. Қошлари отасиники, чеҳраси отасиникидек чиройли, дили онасиникидек қайғули. Гўдагинг бегуноҳ бошини эгиб, совуқ қўлларингни қўрқа-писа юзига босаяпти. Маъсум юрагида хўрсиниқ. Бир гўзал қошида ота унинг хўрсиниқларини, онасига билдирмай йиғлашларини қайдин билсин. Энди қизгина учун ота адодир, адо. Дил қайғуларингни тўзғитиб, кўзингга мўлтираётган қизингнинг сочларини силаяпсан. Бамисли бармоқларинг укпар толалари узра рақс тушаяпти. Рангинг оқариб кетди. Қўлларинг жонсиз «шилқ» этиб тушди. Нега титраяпсан? Ёрингни эсладингми? Бир вақтлар бақувват қўллар сенинг ҳам ипакдек майин сочларингни эъзозлаб силарди. Бу қаро тун алдамчи қўллар ўзга маъшуқа сочларни силамоқда, суйиб, бор дунёсини унутиб. Сен юрак-юракдан қарға, у номард бармоқлар музлоқларда тош қотсин.

Нега оғриқ сезмаяпсан? Ахир игналар устида ётибсан! Кел, танангдаги игналарни бир-бир терайин. Кўзларинг қақроқ. Хиёнат оғу эканми, кўз ёшларни ҳам қуритиб юборибди. Бу тун сен учун, хўрланган қадринг учун йиғлайман, аёл!

Сен меҳрингни соддагина юрагингга яширдинг. Муҳаббатни тилларга овоза қилишни беорлик дединг. Ишончингни юксакларда асрадинг. Ишончларинг сўқир эканку, панд бериб қўйди. Энди мушфиқ ҳолингни сен суйган андишалар келиб томошалар қилсин, кўнгли бўш, соддагинам! Ишқнинг нозик чечакларидан юрагингда чаманзор яратдинг. Садоқатнинг оппоқ гулларини ёринг пойига тўкдинг. Суйганинг узун йўлларингга хиёнат тошини сочиб юборди. Ҳар қадамда тошдан-тошга урилиб атрофга қон сачратасан. Умр йўлкаларида оёқларинг толиб кетди-ку, боши тошгинам!

У номард муҳаббатга ёлғон сўзлади. Ишқ етим, фарзанд етим, бари алдовларда саргардон. Сенга нима қолди. Нимага суянасан? Юрагинг тубига урилиб чинқираётган бардош ҳам ўзингдек ночор-ку. Шу норасида гуноҳсиз кўзлар ҳаққи, покиза иффатинг ҳурмати, сабр-қаноатдан инсоф сўра, булутли кунларингда одамлардан оқибат сўра, тоғ бардошим!

Кеча онангни кўрдим. Сени қон-қақшатганларга ялиниб, гуноҳингни сўради. Уйи обод бўлсин, қўша-қарисин, дея ёлборди. Онанг, ҳақсизликни қонга ботирган Тўмарис авлоди, қирғинларда ҳам қаддини тик тутган, ҳижрони ўткир қиличига сабрини бермаган улуғ Аёл зурриёти эди. Бахтиқаро қизи учун, унинг маъюсликни ўртоқ қилиб олган қоракўз фарзандлари учун номардларга азиз бошини эгиб зор-зор йиғлади. Сенинг бахтинг тикандир. Онаизоринг кўксини қон қилди. Сени оппоқ орзулар билан улғайтирган онангни шўри қурсин, шўрпешонагинам! Бу тун сен учун, шум қисматинг учун йиғлайман, аёл. Майли, алдовлар, ҳарому-касофатлар устимдан кулсин, бағрингдаги нопок ишлардан бехабар Она замин ҳам, барчани фаришта деб, еру-кўкка нур берувчи муқаддас қуёш ҳам фиғонимдан бир зум хижолат чексин. Ҳар тун хиёнатнинг аччиқ тошини ютаётган тақдири кўр аёллар, сиз учун йиғлайман. Шаънингиз учун, бахтингиз учун курашинг, аёллар! Баҳорлар сизга, ишқ сизга, қўшиқлар сизга. Қадрингиз қуёшлардек юксак бўлсин, аёллар!...

Зумрад МУЛЛАЖОНОВА.

Сўраган эдингиз...

Моддий жавобгарликдаги ўзгаришлар

Ҳурматли редакция! Биз ёғочни қайта ишлаш заводида меҳнат қиламиз. Бир масала устида тортишиб қолдик. Айтингчи, корхона, муассаса ва ташкилотга келтирилган моддий зарарни қоплашдаги меҳнат қонунига киритилган янги ўзгаришлар нималардан иборат. Илтимос, шу ҳақда батафсил маълумот берсангиз.

В. Холматов, К. Алимхонов.

Корхона, муассаса, ташкилот ишчи ва хизматчилар томонидан келтирилган зарар учун, уларнинг моддий жавобгарлигини кучайтириш мақсадида 1986 йил 19 майда СССР Олий Совети Президиуми «ССР Иттифоқининг қонуний актларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш» ҳақида фармон эълон қилди.

Ушбу қонунга кўра, агар аввал ишчи ва хизматчиларнинг чекланган моддий жавобгарликлари уларнинг ўртача ойлик иш ҳақларининг учдан бир қисми (айрим ҳолларда учдан икки қисми) бўлса, энди эса бундай чеклаш ўртача тўлиқ ойлик иш ҳақи ҳисобланади.

Агар келтирилган зарар ойлик иш ҳақидан ошмаса, у ҳолда уни қоплаш корхона, муассаса, ташкилот маъмуриятининг буйруғига кўра амалга оширилади. Борди-ю зарар ишчи ва хизматчилар томонидан келтирилган бўлмай корхона, муассаса, ташкилот бошлиқлари ёки уларнинг ўринбосарлари томонидан келтирилган бўлса бўйсунишга қараб юқори орган буйруғига асосан ходимнинг иш ҳақидан ушлаб қолиш йўли билан ундирилади.

Маъмурият ёки бўйсунишга қараб юқори органнинг буйруғи ходим томонидан келтирилган зарар аниқланган кундан икки ҳафтадан ошиқ вақт ўтмасдан чиқарилиши ва уни ходимга маълум қилинганидан эътиборан 7 кундан кам бўлмаган вақтда ижро этишга қаратилиши керак.

Маъмуриятнинг ташаббуси билан меҳнат шартномасини бекор қилишда янги умумий асос (қоида) жорий қилинди, яъни Ўзбекистон ССР Меҳнат қонунлари кодексининг 8-бандида кўрсатилишича суднинг қонуний кучга кирган ҳукми билан ёки маъмурий жазо бериш, ёхуд жамоат таъсири кўрсатиш чораларини қўллаш ҳуқуқига эга бўлган органнинг чиқарган қарори билан аниқланган давлат ёки жамоат мулкини талон-торож (шунингдек майда талон-торож) қилиш иш жойида содир этилган тақдирда меҳнат шартномаси маъмурият ташаббуси билан бекор қилиниши мумкин. Чекланган моддий жавобгарлик ҳоллари Ўзбекистон ССР Меҳнат қонунлари кодексининг 143-моддасида кўрсатилган. Унга асосан ишчи ва хизматчилар материалларни, ярим фабрикатлар (маҳсулот)ни эҳтиётсизлик орқасида, шу жумладан уларни ишлаб чиқариш пайтида бузганликлари ёки йўқ қилиб юборганликлари учун ўз айблари билан етказилган зарар миқдорида, лекин ўзларининг ўртача ойлик иш ҳақларидан ошмайдиган миқдорда моддий жавобгар бўладилар. Ишчи ва хизматчилар корхона, муассаса, ташкилот томонидан ходимга фойдаланиш учун берилган асбоблар, ўлчов приборлари, махсус кийим ва бошқа буюмларни эҳтиётсизлик орқасида бузганликлари ёки йўқ қилиб ташлаганликлари учун ҳам айни шу миқдорда моддий жавобгар бўладилар (Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1986 йил 26 июнь Фармони).

Агар ортиқча пул тўланганлиги, моддий ёки пул қимматликлари ҳисобини юритиш ва сақлаш корхона, муассаса, ташкилотларнинг раҳбарлари ҳамда уларнинг ўринбосарлари, шунингдек корхона, муассаса, ташкилотлардаги структуравий бўлинмаларнинг раҳбарлари ва уларнинг ўринбосарлари томонидан нотўғри уюштирилганлиги, бекор туриб қолиш ҳолларига, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришга, моддий ёки пул қимматликлари ўғирланиши, йўқ қилиб юборилиши ва бузилишига йўл қўймаслик учун зарур чоралар кўрилмаганлиги оқибатида корхона, муассаса ташкилотга бу шахсларнинг айби билан зарар етказилган бўлса, улар етказилган зарар миқдорида, лекин ўз ўртача ойлик иш ҳақидан ошмайдиган миқдорда моддий жавобгар бўладилар.

Корхона, муассаса ва ташкилотга етказилган зарарнинг миқдори ҳақиқий зарарларга қараб, бухгалтерия учётидаги маълумотлар асосида, моддий қимматликларнинг баланс қиймати (таннархи)ни назарда тутиб ва белгиланган нормаларга мувофиқ эскириш қийматини чегириб ташлаган ҳолда белгиланади.

А. ҲАСАНОВ,
юрисконсульт.

«Бахтиёр болаларимиз — бизнинг келажагимиз». В. Тўраев фотоэтюди.

Пиллапоя ёнидаги суҳбат

Платинини танийсизми?

ФИФАнинг биринчи вице-президенти В. Гранаткин хотира совrини учун кеча очилган ўсмирлар турнирида машҳур француз футболчиси Мишель Платини фахрий меҳмон бўлди.

Гавжум аэропортда бирор кишини излаб топиш осонми? Аммо излаётган кишингиз Мишель Платини бўлса, бунинг ҳеч қандай мушкул жойи йўқ. Ёқимтой, хушчақчақ, сергап бу йигит ҳамиша журналистларнинг диққат марказида. Истеъдоди айниқса гуллаган ва у Франция терма командаси шарафини муваффақиятли ҳимоя қилган пайтда ҳам, ҳозир — футбол майдонини тарк этган пайтда ҳам бу йигит асло ўзгармаган.

— Айтмоқчи, Мишель, ҳозир нима билан шуғулланаяпсиз! — деб савол бердик биз унга суҳбатга жон киритиш учун.

— Касбимнинг кичкинагина ўзига хос муқаддимаси, тарихи бор. Футбол ўйнаб юрган пайтларимдаёқ мени телерепортажларда ва уларни шарҳлашда иштирок этгани тез-тез таклиф этиб туришарди. Италияда ишладим, Канада, Япония, бошқа мамлакатларда сюжетларни суратга олдим. Аммо бу кўрсатувларда менинг шарҳларим деярли йўқ эди. Бу сафарги телепрограмма улардан мутлақо фарқ қилади. Биз шу ерда, Москвада совет футболининг ривожланиши вояга етиши ва бугунги куни ҳақида сюжетни суратга олиш ниятидамиз. Вазифам қандай, деб сўрайсизми? Шу... томошабинларнинг футбол оламидаги махсус мухбири деб аташингиз мумкин. Бу албатта, ҳазил. Жиддий гапирганда эса биз ўз программаларимизда машҳур футболчилар мисолида юқори малакали спортчи бўлиш мураккаб, машаққатли меҳнат эканлигини, баъзан ҳолдан тойгунча меҳнат қилиш лозимлигини кўрсатиш ниятидамиз.

— Футболчи сифатидаги Платини ҳақидаги ҳамма нарса аён. Аммо ёшлар ўртасида гиёҳвандликка қарши кураш жамиятининг асосчиси бўлган Платини тўғрисида эса...

— Афсуски, гиёҳвандлар сафи йил сайин, энг асосийси ва афсусланарлиси ёшлар ҳисобига кенгайиб бормоқда. Жамиятимизнинг мақсади уларга панд-насиҳат бериш эмас... Биз ёш йигитларни гиёҳвандликдан чалғитишни, уларга ишга жойлашишга ёрдам беришни, актив ҳаётга жалб этишни истаймиз. Жа-

бирмунча кўп бўлишига қарамай, шунинг ўзи ҳам етарли деб ҳисоблайман. Мен ёшларни яхши кўраман, ўзим ҳам ҳали қариганимча йўқ. Шунинг учун ёшларни гиёҳвандликдан халос этишни ўзимнинг энг асосий вазифаларимдан бири деб ҳисоблайман.

— Мишель, ўғлингиз катта бўляпти. У ҳам профессионал футболчи бўладими!

— Ҳа, ўғлим чиндан ҳам, унинг ёшидаги барча болалар каби, футболни яхши кўради. Унинг эҳтимол футболчи сифатидаги фаолиятига келсак, мен келажакда унинг футболдами ёки бошқа соҳадами, кўнглига маъқул бўлган иш билан шуғулланишини истайман.

— Футболчи сифатида ҳамма нарсага эришдингизми!

— Йўқ, ҳаммасига эмас, Баъзан менинг командам ютқазар эди... Аммо ўн беш йил давом этган футболдаги ҳаётимдан мамнунман, кўпгина қизиқарли клубларда ўйнадим, машҳур футболчи бўлдим. Қолган соҳаларда эса... Мен эндигина 32 ёшга тўлдим. Олдинда мени катта ва қизиқарли иш кутаяпти, деб умид қиламан.

— Яна нималарга қизиқасиз!

— Мен ўйинчиман — теннис, карта ўйнашни, кишини ҳаяжонлантирувчи ўткир кечинмаларни бошдан кечириш имконини берувчи барча ўйинларни яхши кўраман. Бажонидил ўқийман, оламда содир бўлаётган воқеалар билан қизиқаман. Аммо автомобилни ва умуман техника ёки механика билан боғлиқ ҳамма нарсани ёқтирмайман. Эҳтимол кўпроқ қўл билан эмас, оёқ билан ишлашга ўрганганлигим учун шундайдир.

— Совет терма командасининг Европа чемпионатидаги имкониятларини қандай баҳолайсиз!

— Терма командангиз билан майдонда мен тўрт ёки беш марта учрашганман, ўйлайманки, у муносиб рақибдир. Назаримда, агар йигитларингиз ўзларининг эски хатоларини такрорлашмаса, Европа чемпионатида ғолиб чиқиш имкониятига эга. Хатолар деганда мен ўтган чемпионатда Бельгия командасига бой берилган матчдаги каби хатоларни назарда тутаман. Менимча, ўшанда бельгияликлар сизларга нисбатан бўшроқ ўйнашган эди. Менга инглизлар, немислар, италияликларнинг ўйини ҳам ёқади...

— «Комсомольская правда» газетасининг кўпгина ўқувчилари ўз мактубларида машҳур футболчилар идеал ўйинчи ва идеал тренерга қисқа характеристика беришини сўрайдилар.

— Идеал тренер — идеал ўйинчи, деган гап. «Кўнгилга урган», кундалик вазифаларни бажаришда тренерга биринчи навбатда администраторлар, команда эгалари, мусобақа ташкилотчилари, бир сўз билан айтганда команданинг ўзига хос штаби ёрдам бериши лозим. Тренер эса ўзининг бутун диққат-эътиборини, ўз ўйин тажрибасини командага сингдиришга сафарбар этиши керак.

Идеал ўйинчини эса осонроқ таърифлаш мумкин. Халқаро учрашувми, клуб командаларининг метчи ёки шунчаки тўп ўрнига консерва банкаси ёхуд пластик пакет тепиладиган ҳовлидаги оддий ўйинми, бундан қатъий назар, командасига ғалаба келтирувчи ўйинчини идеал ўйинчи деса бўлади. У командани энг тубан муваффақиятсизликлардан юқорига кўтарилиш учун ўзида куч-ғайрат топишга мажбур эта оладиган инсондир.

Бир сўз билан айтганда, ғолиб чиқаётган ўйинчи — энг яхши ўйинчи, командаси ғалаба қозонаётган тренер эса энг яхши тренердир. Бунинг ҳеч мураккаб жойи бўлмаса керак.

Меҳмон билан
А. РОМАНОВ,
М. ЧИКИН
суҳбатлашдилар.
«Комсомольская правда», 7 январь.

БИЗНИНГ СПРАВКА: Мишель Платини 1952 йили Франциянинг Нанси шаҳрида туғилган. Биринчи марта «Нанси» клуби составида 1972 йили футбол майдонига тушган. Энг сўнгги тўрт мавсумни Италиянинг «Ювентус» клубида ўтказди. Франция терма командаси шарафини 72 матчда ҳимоя қилиб, 41 тўп (француз футболчилари ўртасида рекорд ҳисобланади) киритган. У олимпиада чемпиони, Европа чемпиони, кубок эгалари Кубоги, чемпионлар Кубоги, Суперкубок, қитъалараро Кубок эгаси. Уч марта — 1983, 1984, 1985 йиллар-

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
15, 16, 17 январь соат 19.00 да
ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ Нуриддин ҲАМРОҚУЛОВ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

Қатнашадилар:
Дадахон ҒАНИЕВ, Зулхумор ҚОДИРОВА.
Программани — Машраб НАЗАРОВ олиб боради.
Касса соат 14.00 дан ишлайди.

Космонавтлар проспектида «Золотинка» магазини очилди

Бу ердан Сиз тикувчилик буюмларини, металл асбоблар, канцелярия товарлари,трикотаж кийимкечаклар, ваннахона учун гиламчалар, шиппаклар, уй бекалари учун фартуклар, болалар кийимлари ва ҳоказоларни сотиб олишингиз мумкин. Бу ерда товарларнинг ассортименти ҳамиша ўзгариб туради, пештахтадаги буюмлар эса кичик партияларда ишлаб чиқарилади.

МАНА ШУ ЗАРУР ВА ЧИРОЙЛИ БУЮМЛАРНИНГ МУАЛЛИФЛАРИ ВА ИЖОДКОРЛАРИ — БОЛАЛАРДИР.

«Золотинка» савдо қилаётган барча товарлар ҳунар-техника билим юртлари талабаларининг қўли билан ясалган.

Магазинда Сиз зарур буюмни харид қилибгина қолмай, эскириб, титилиб кетган китобни муқовалатишингиз ёки квартира ремонти юзасидан буюртма беришингиз мумкин. Болалар уйингизни оқлаб ва бўяб беришдан ташқари, дераза ромлари, плинтуслар, уголокларни ҳам тайёрлаб беришади, уйларнинг шип ва деворларига фанер қоплашади, деворларга гул солишади ёки ганч ўймакорлик ишларини бажаришади.

Мазкур юмушлар учун болаларга тўланадиган хизмат ҳақи катталарникига нисбатан анча арзон. Бироқ бу бажариладиган ишнинг сифати паст бўлади деган гап эмас: болалар буюрилган барча ишларни қунт-ҳафсала, иштиёқ билан бажаришади. Фақат биргина шарти бор— дурадгорлик ишлари буюртмачининг материаллари ҳисобидан бажарилади.

Шунингдек, «Золотинка»да визит карточкалари, канцелярия дафтарлари, очиқ автомобиль тўхташ жойи учун асбоб-ускуна шкафи, мебель ва бошқа буюмларни тайёрлаб бериш юзасидан буюртмалар қабул қилинади.

«Золотинка» магазини соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди. Танаффус соат 14 дан 15.00 гача. Дам олиш куни — якшанба.

Транспорт: метронинг «Ойбек» станцияси; 4, 13, 22, 25, 28-трамвайлар; 54, 57, 58, 67-автобуслар: 13, 16-троллейбусларда борса бўлади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ.

Ҳамма «Рус қиши» байрамига!

9 ВА 10 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ

ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТ МЕҲМОНЛАРИНИ КАРЛ МАРКС КЎЧАСИГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ!

9 ЯНВАРЬ — ШАНБА КУНИ СОАТ 12.00 ДА БУ ЕРДА «РУС ҚИШИ» БАЙРАМИ БОШЛАНАДИ.

Театрлаштирилган томошаларни кўришингиз, уч от қўшилган рус араваларида сайр қилишингиз мумкин, меҳмонларни тўкин дастурхон кутмоқда.

Рус таомлари мухлисларига қуймоқ, чучвара, пироглар, дўлмали ўрамалар ...ман ширин... ...гиз мумкин. ...иқ, парран... ...паштетлар ...эътибор бе...

...атрофида ...га хос гаш... ...ва қиёмлар, ...нада мазали бўлади. **Хушбўй чой ичмоқчи бўлсангиз «Рус чойи» павильонига марҳамат қилинг.**

Ошхўрлар камида ўн хил: хоразмча, бухороча, самарқандча, қашқадарё усулида тайёрланган паловларни, тўй ошларини тамадди қилиб, ошпазларнинг маҳоратига баҳо беришлари мумкин.

Байрамда анъанавий шарқ ширинликлари, миллий ўзбек нонлари, иссиқ чой савдоси ташкил этилади.

9 январда

моҳир ошпазлар ва қандолатчилар тайёрлаган қандолатчилик маҳсулотлари, хамирли таомларнинг савдо-кўргазмаси бўлади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ БОШ БОШҚАРМАСИ.

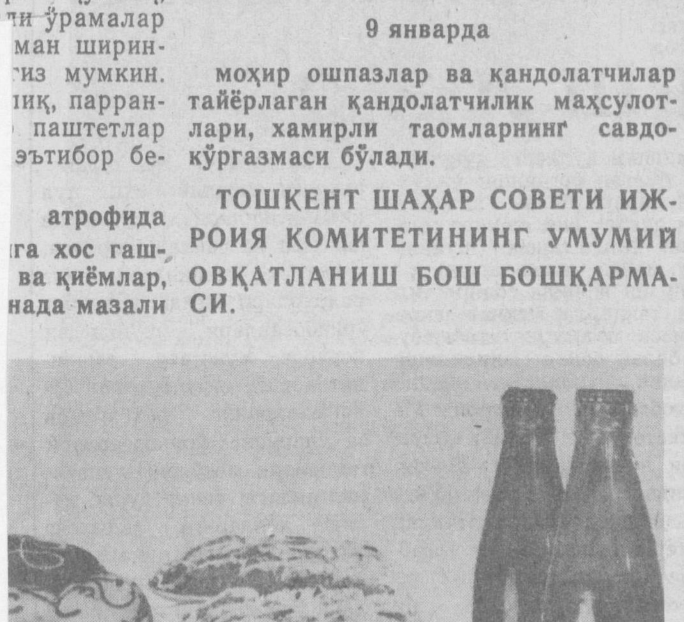

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
«УЗТОРГСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 1-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИГА
минорали кран машинистлари, бульдозер машинистлари, автокранчилар, электрлаштириш бўйича мастерлар
КЕРАК

Меҳнат ҳақи —ишбай-мукофотли.

Справкалар ва ишга йўлланмалар олиш учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

Ўзбекистон ССР ДОСААФИ СПОРТНИНГ РАДИО ТУРЛАРИ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА СПОРТ-ТЕХНИКА КЛУБИ
радио-телемастерлар тайёрловчи
ПУЛЛИ КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 8 ой; рангли тасвирдаги телевизорлар бўйича радио-теле мутахассислар малакасини ошириш. **Ўқиш муддати — 6 ой;** стенографисткалар. **Ўқиш муддати —2 ой.**

МАШҒУЛОТЛАР — ҲАФТАДА 3 МАРТА ЎТКАЗИЛАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР — ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАШУВИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Хуршид проспекти, 86-«а» уй, Ўзбекистон ССР ДОСААФ Марказий Комитети биносида (72, 115, 156, 90, 24, 60, 9, 51-автобуслар; 2, 23, 29, 26, 22, 28-трамвайларнинг «Қозоғистон» кинотеатри» бекати). Справкалар учун телефон 35-32-71.

ДИҚҚАТ!

А. Қаҳҳор кўчасидаги темир йўл кўпригини капитал ремонт қилиш муносабати билан

11 январдан
30 январгача

97-маршрут автобусининг ҳаракати 19-поликлиникага қадар қисқартирилади ва 25-маршрут таксисининг ҳаракати икки йўналишда Стародубцев, Полторацкий, Б. Хмельницкий кўчалари бўйлаб ташкил этилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг барча турдаги пассажир транспорти ишини мувофиқлаштириш бошқармаси.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/I да **Оловли фаришта** (19.00), 9/I да **Коппелия** (12.00), **Дон Кихот** (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/I да **Бахтли гадолар** (19.00), 9/I да **Ўғрини қароқчи урди** (12.00 ва 19.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/I да **Тошболта ошиқ**, 9/I да **Хотинимнинг эри**.

Кино

8 ЯНВАРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Восток — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (16, 18, 20, 21.30).
Дружба — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (жуфт ва тоқ соатларда).
Искра — «КРЕЙЦЕР СОНАТАСИ» (17.15, 20.00).
Санъат саройи — «АРТИСТ» (катта зал, 17, 20.00; кичик зал, 18, 20.45).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ҚОРА КЎЗОЙНАК» (жуфт соатларда ва 19.30, 21.00 да).
Қозоғистон — «ҲАММА ҚАМОҚҚА ОЛИНСИН» (17, 18, 20.00).
Ҳамза номли — «ВИЖДОН АЗОБИ» (16, 18, 20.00).
Москва — «ҚОРА КЎЗОЙНАК» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Нукус — «ТИМСОҲ ДАНДИ» (тоқ соатларда).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «АКСЕЛЕРАТ ҚИЗ» (жуфт соатларда).

9, 10 ЯНВАРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Восток — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (10.30, 12, 14, 16, 18, 20, 21.30).
Дружба — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (жуфт ва тоқ соатларда).
Искра — «КРЕЙЦЕР СОНАТАСИ» (12, 14.30, 17.15, 20.00).
Санъат саройи — «АРТИСТ» (катта зал, 11, 14, 17, 20.00; кичик зал, 12, 15, 18, 20.45).
Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ҚОРА КЎЗОЙНАК» (жуфт соатларда ва 19.30, 21.00 да).
Қозоғистон — «ҲАММА ҚАМОҚҚА ОЛИНСИН» (11, 12, 15, 17, 18, 20.00).
Ҳамза номли — «АКСЕЛЕРАТ ҚИЗ» (жуфт соатларда).
Москва — «ҚОРА КЎЗОЙНАК» (тоқ соатларда ва 20.40 да).
Нукус — «ТИМСОҲ ДАНДИ» (тоқ соатларда).
ВЛКСМ 30 йиллиги — «АКСЕЛЕРАТ ҚИЗ» (жуфт соатларда).
Мир (метронинг «Чкалов» станцияси) — «ЖИДДИЙ МАСАЛА» (11, 14, 17, 20.00).
Чайка — «ЕТТИ САМУРАЙ» (11, 13.30; 16, 18.30, 21.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-34, 44-21-44, 44-21-74;
Чайка — 77-06-20;
Москва — 33-05-01;
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25;
Восток — 91-14-61;
Тинчлик — 58-34-88.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Циркда арча» томошалари (17.00, 19.30),**

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Главташкентстрой»нинг «Отделстрой» трести ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТЕХНОЛОГИК КОМПЛЕКТЛАШ ВА ТАЪМИНОТ БОШҚАРМАСИ **фойдаланилмаган қурилиш материалларини**

РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛАДИ

Адрес: Тошкент шаҳри, 115-алоқа бўлими, Жанубий-Ғарбий саноат зонаси.

Тошкент область, Тошкент районининг Абдураҳмонов номли совхозидаги 19-ўрта ҳунар-техника билим юрти томонидан **Акбаров Зикирилло** номига берилган 625246 номерли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг редакция — нашриёт бўлими коллективи таржимон Х. Муҳамедовага отаси

Ҳасан МУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-87-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиш — 32-58.88.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42, 32-53-63-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

...ча 17.00 да қўл қўйилиши лозим.). А. 2018. Тиражи — 100.191. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.